

ELAC AIR-X 407

- Treveis gulvstående aktiv høytaler med bassrefleks
- Et JET V diskantelement
- To 150 mm AS-XR bass/mellomregistrelement
- Frekvensområde 28-30.000 Hz
- Delingsfrekvenser 450 og 2550 Hz
- Klasse AB forsterker totalt 225 W
- Mål 1038 x 260 x 300 mm (HxBxD)
- Vekt 20,9 kg
- **Pris: 43.000 kr, basstasjon 4.000 kr**
- **Web: dynabel.no**

Tenkt aktivt!

Elac har lagt ned mye energi på å finne en aktiv løsning som oppfyller deres kvalitetskrav. Og resultatet er virkelig vellykket.

LYD & BILDE MENER

+ **Den aktive løsningen gir fantastisk kontroll over hele registeret. Opplysningen er ypperlig og det fine diskantelementet får de beste forutsetninger for å prestere sitt aller beste. Bassen er dyp og ikke minst distinkt. Lydbildet er stort og bakgrunnen er ren og svart. En fantastisk fin gjengivelse.**

- **Det er en avslørende høytaler som også kan fortelle når innspillingene ikke er så vellykkede. Den kontrollerte gjengivelsen kan noen ganger oppleves som nesten litt vel kontrollert. Aktiv høytaler betyr ikke at den er helt trådløs - det må strøm til.**

Etter mange forsøk på å komme inn på markedet virker det som om tiden endelig er moden for aktive høyttalere, altså høyttalere hvor forsterkningen er innebygd i kabinettet. Egentlig er det vel inntil nå bare Bang & Olufsen som virkelig har lyktes kommersielt med sine aktive løsninger, men de gikk jo over til bare å kjøpe aktivt for mange år siden.

Det er mange fordeler med aktive løsninger. Konsumentene har fått opp øynene for at man slipper en masse bokser i anlegget, og med DSP kan du koble forsterkere direkte til høyttalerelementet med perfekt tilpassning, og du kan skreddersy systemet på en

helt annen måte. Høytalerkonstruktørene har full kontroll på kombinasjonen og trenger ikke ta hensyn til ulike forsterkere, elektriske tilpasninger med mer. Ikke til å undres over at flere av de store høytalerprodusentene lader skikkelig for å kunne produsere aktive høyttalere akkurat nå.

Det er jo også idealistisk om du ønsker å kjøre så trådløst som mulig. Inn med en DAC i høyttaleren og du kan sende signalene digitalt, noe som gir store fordeler for signaltransmisjonen. Ofte kalles det for trådløse høyttalere, men det er bare halve sannheten, for de må i hvert fall få strøm fra et eller annet sted.

En av de store høytalerprodusenter er tyske Elac, og de har holdt på ganske lenge med å utvikle sin aktive løsning. Jeg så en fungerende prototype allerede på Münchenutstillingen i mai, men da Elac er et tysk firma med all den grundigheten som kjenner netegner landets industri, var det fortsatt en den finsliping igjen for å få alt til å fungere optimalt. Samlet har man lagt ned mye tid på å finne en aktiv løsning som løste deres kvalitetskriterier både hva lyd kvalitet, holdbarhet og funksjon angår. Det har man løst med en klasse A/B forsterkning med switch mode strømforsyning og en sender/mottakerdel av samme type som den som benyttes av Dynaudio.

Men høyttalere kan også drives med både balansert og ubalansert kabel. Dessuten finnes en rad switcher hvor man kan utføre et antall innstillinger avhengig av plassering etc. Jeg har lyttet til både stativmodellen 403 Air-X og gulvhøytaleren 407

Air-X, og den løsning man har valgt virker meget vellykket. Et par på besøk har vært spesielt overrasket over hva høyttalere kan prestere.

AIR-X

De to modellene som finnes til nå i Elac Air-X serien bygger på tilsvarende modeller i den kritikerroste passive 400-serien. Vi har i andre tester vært inne på at 400-serien er fantastisk pene høyttalere med virkelig fin byggekvalitet, og disse er absolutt intet unntak. Klasse!

Det er tre ting man med en gang legger merke til på en Elac høytaler. De aller fleste høyttalere har en port som munner ut nedover. For å få full kontroll over hvordan porten oppfører seg har man satt høyttaleren på en fotplate med fire ben som hever selve kabinettet til akkurat korrekt høyde for riktig luftspalte og dermed riktig luftflyt. Det er dessuten meget pent.

Bass- og mellomregistrelementene har et membran med en struktur som ser ut som krystall. Det er for at membranen skal bli så stiv som mulig. Det er en sandwichmembran hvor aluminiumdelen limes på en pappmembran med en nøye utformet limstruktur. Hvordan limpunktene er plassert og mengde og type lim påvirker lyden mer enn man skulle kunne tro, og hos Elac har man optimert løsningen med den høyeste presisjon.

Det spesielle diskantelementet er nå i sin femte generasjon. Versjon fire er forresten bare for automotive, dvs. sitter i biler. Man har optimert både prestasjon og produk-

sjonsprosess for dette meget håndlagede element. På versjon tre tok det nærmere en halvtime å brettet membranen - det er nesten som en form av origami - og sette sammen elementet, nå gjøres det på en tredjedel av tiden.

Høytaleren er altså utstyrt med en forsterker per høyttalerelement, totalt 225 W per høyttaler. Elac har valgt en klasse AB løsning, de har forsøkt flere løsninger, men valgt klasse AB helt enkelt for at man synes det låter best. Bak på høyttaleren finnes både en kjøleflens, en rad switcher for ulike innstillinger samt balansert og ubalansert inngang om du vil kjøre med kabel fra en forforsterker eller lignende.

Vil du kjøre trådløst finnes en Air-X boks/basstasjon hvor du kan koble til både digitale og analoge kilder, og via fjernkontrollen kan du velge inngang og styre volum. Boksen er av samme grunntype som Dynaudios løsning, men Elac hevder at dette er en nyere generasjon. Hvordan det nå enn er fungerer det hele helt knirkefritt. Lyden overføres i opp til 24 bit/48 kHz og boksen kan overføre signalene til tre ulike soner. To par stereokanaler kan spilles av samtidig. Kvaliteten på for eksempel RCA-kontaktene er jeg litt spørrende til, det er i høyeste grad standardkomponenter, og kanskje kunne

Elac ha lagt til et par kroner her.

ROLIG OG SELVSIKKER

Elac Air-X 407 spiller med en ro og en selvsikkerhet som man med en gang legger merke til. Det er som om

Boksen, eller basstasjonen, bygger på samme teknikk som Dynaudio benytter. Lyden overføres i opp til 24 bit/48 kHz og boksen kan overføre signalene til tre ulike soner.

den sier: Bare kom med din musikk så fikser jeg resten. Som med den passive modellen er diskanten superoppløst, men med denne aktive løsningen er det enda bedre kontroll over den. Der hvor den passive versjonen kan bli litt overtidelig i diskanten med visse forsterker/kabelkombinasjoner, er den aktive modellen mer konsekvent i hvordan diskanten oppfører seg. Et naturlig resultat av at matchingen forsterker/høytalerelement er så bra som overhodet mulig.

Den passive modellen har fin kropp i lyden og en distinkt bass, men her er det enda mer kjøtt på beina og en fin kropp i lyden. Det er også her den fine kontrollen som setter sine spor. Noen kan innvende at den noen ganger nesten kan føles litt vel kontrollert, det er ikke en voldsom sprekhet som kjennetegner 407 Air-X. Men det betyr ikke at den er kjedelig, veldig langt ifra, det er en nytelse å høre musikk via høytaleren.

Trådløst eller med kabel? Koblet med XLR til en forsterker blir det litt klarere, litt mer distinkt og litt mer dynamisk headroom. Det er ikke helt overraskende, tross alt. Men med tanke på at du får et helt anlegg med Air-X løsningen er gjengivelsen med den trådløse boksen fantastisk bra.

En låt som Tåg & Flyg & Båt med Freddie Wadling og Flåskkvartetten kan bli overmektig for mange, selv virkelig dyre høyttalere. Tung, tung stråkbass sammen med klar og fokusert sang og en mengde spennende akustiske og elektronisk manipulerende instrumentinnslag rundt det hele. Det

kan bli voldsomt tungt og litt klumpete på mange høyttalere, men her er det imponerende lekkert med stort, stort lydbilde og en virkelig fin oppløsning som gir herlig luft rundt alle de ting som skjer. Høytaleren gjør en kanonjobb, helt enkelt.

KONKLUSJON

Det er flere fordeler med aktive høyttalere, og Elac Air-X 407 demonstrerer det på best mulig måte. Den har en fantastisk kontroll over hele registeret og oppløsningen er ypperlig. En dyp og distinkt bass sammen med en stor og lekker bakgrunn gjør det til en herlig høytaler å lytte til.

At det er et helt anlegg med et minimalt antall apparater gjør det bare bedre og enklere å få til å passe inn i et moderne hjem. Du slipper flere apparater og kabler mellom dem, og for å få samme kvalitet med en konvensjonell løsning koster det lett mer, mye mer. Her får du en helstøpt og optimert løsning som dessuten er virkelig pen. Anbefa

LYDKVALITET
★★★★★

FUNKSJONALITET
★★★★★

BRUKERVENNLIGHET
★★★★★

KVALITETSINNTRYKK
★★★★★

ELAC

Elac ligger i tyske Kiel og er et meget gammelt firma, man startet opp allerede i 1926 og spesialiteten var sonarsystem for maritimt bruk. Don't mention the war...

Etter WW2 tok symaskiner, bildeler og audio i flere former over, da man i likhet med så mange tyske fabrikker ikke fikk lov til å produsere forsvarsutstyr i noen år etter krigen. Man skapte i stedet en omfattende produksjon av platespillere, pickuper, mikrofoner og radioapparater. Dessuten introduserte man og distribuerte merker som Sony, Fisher og Nakamichi på det tyske markedet. I 1978 solgte man den nautiske divisjonen til Honeywell og ble et rent audiofirma.

På begynnelsen av 80-tallet fikk firmaet finansielle problemer, og det firmaet som sto for markedsføringen og distribusjonen av Elacs produkter tok over. Dette firma ble ledet av Wolfgang John, som er sjef for Elac den dag i dag. Under hans ledelse begynte man med høyttalere, året var 1984 og allerede året etter kom man med sin unike rundtstrålende 4PI diskant. Noen år senere inkorporerte man JET tweeter produksjonen i firmaet, en diskant som mer enn noe annet definerer høytalere fra Elac.

På begynnelsen av 90-tallet gikk det utfor for LP-platen og dermed også etterspørselen etter pickups. Man sluttet å produsere pickups i 1997, og siden det har man konsentrert seg om å produsere høyttalere. Men, man produserer til gjengjeld sine egne elementer og alle deler til disse. I dag beklager man hos Elac at man sluttet med pickups, men Wolfgang John sier at man sto med nedslitte maskiner som krevde nyinvestering, og de som arbeidet med pickupproduksjonen nærmet seg pensjonsalderen med stormskritt. Det ville således også vært nødvendig med opplæring av nye arbeidere. På den tiden kunne man ikke ane at LP-platen skulle få en renessanse, så man besluttet å legge ned produksjonen i stedet for å investere en masse penger.

Så man konsentrerte seg på høytalerproduksjon. Alle elementer konstrueres og produseres in-house, kabinettene får man imidlertid produsert eksternt. Etter hvert produseres nå alle kabinetter i Europa, det er en fordel både kvalitetsmessig og økonomisk, og dessuten blir alt mye mer fleksibelt, uttaler man hos Elac. Man er ganske stolte over at det kan stå Made in Germany på deres høyttalere. De unike diskantelementene selges også OEM til et par andre produsenter, og man leverer en spesiell variant til Burmesters lydinstallasjoner i blant annet Porsche.

Fotografiska

Panasonic
LUMIX

STOLT SPONSOR AV FOTOGRAFISKA

Panasonic

Fotograf. Ivan Allberg

STATE OF THE ART

CHANGING PHOTOGRAPHY **G**

“Pixelkrigen er over.
Følelsen er tilbake.”

Fotografiska anbefaler LUMIX GX7.

Panasonic LUMIX GX7

Ett av verdens største fotomuseer, Fotografiska, har sammen med grunnleggerne Jan og Per Broman for første gang valgt å anbefale et kamera. Panasonic LUMIX GX7.

LUMIX GX7 er Panasonics beste speiløse kamera på markedet. Med uovertruffen AF-ytelse og sensor, dreibar søker og berøringsskjerm med 1040K piksler, rask lukkertid på maks. 1/8000 s, billedstabilisator i kamerahuset, Focus Peaking, videoopptak i Full-HD 60p/50p, trykkstøpt kasse av magnesiumlegering, 16-megapiksler Digital Live MOS Sensor med Venus Engine og mye følelse.

www.panasonic.no

LUMIX G